

Nom de l'assignatura : Economia de l'Empresa I

Codi	Tipus	Curs/semestre	Crèdits ECTS
26994	Troncal	Segon curs/anual	10,5

Professors

Nom	Dpt/Unitat	Despatx	Direcció e-mail	Telèfon
José Luis González Núñez	Economia de l'Empresa	228	JoseLuis.Gonzalez.Nunez@uab.cat	937287744

Objectius

Coneixements

Que l'alumne adquireixi una sèrie de coneixements relatius al fenomen empresarial i domini les principals tècniques de gestió en l'empresa, és a dir volem que es cobreixin els dos àmbits de l'objecte de coneixement de l'Economia de l'Empresa, d'una banda el seu vessant explicatiu i d'aclariment i per una altra el seu vessant normatiu i de prescripció. D'aquesta forma conjuguem els dos grans objectius generals de l'assignatura, un objectiu de caràcter formatiu i general i altre de caràcter aplicat o professional que permetrà al futur titulat posseir una sèrie de coneixements que li seran de gran utilitat en el desenvolupament i projecció de la seva formació professional.

En definitiva, en els primers temes, l'alumne, ha de tenir coneixement del concepte d'empresa respecte a la seva naturalesa i al sistema econòmic en el qual opera, familiaritzant-se amb els principals aspectes de la fenomenologia empresarial. Posteriorment, haurà de conèixer els diferents àmbits o aspectes particulars de l'empresa, comprenent una sèrie de conceptes i desenvolupant una sèrie de tècniques tant de caràcter matemàtic com de caràcter financer, que li permetran donar resposta als diferents problemes de gestió que en cadascun dels distints subsistemes de l'empresa se li puguin plantejar.

Habilitats

L'alumne ha de ser capaç d'identificar el nuclear de l'accessori d'una determinada informació; així com capaç d'analitzar i sintetitzar la informació, diagnosticant i identificant problemes. Ha de ser capaç d'escollir i implementar la tècnica més adequada per a resoldre els diferents problemes; així com, mitjançant abstracció, ha de ser capaç d'extrapolar els resultats obtinguts al món real empresarial.

Ha de tenir capacitat de treballar en grup i tenir habilitat en les relacions interpersonals. En aquest sentit, ha de ser capaç també d'implementar una divisió racional de tasques, assignar i assumir responsabilitats individuals i de negociar resultats entre els components del grup.

Capacitat de recerca i selecció d'informació, en fons bibliogràfics en general i en la xarxa en particular, així com capacitació en la comunicació i presentació de la informació exposada a presentació.

Competències

Podem distingir les capacitats de tipus instrumental com la capacitat d'anàlisi, síntesi, organització, planificació, sistematització de la informació, comunicació oral i escrita, reflexió i raonament crític i les capacitats de tipus personal i professional com la resolució de problemes, la utilització de la retroinformació com mètode en la presa de decisions, l'adaptació, la flexibilitat i la negociació, la iniciativa i l'esperit emprenedor. I en un sentit més general, capacitat per a arribar a la qualitat, l'excel·lència i l'obtenció d'assoliment i capacitat per a arribar a el comportament ètic a tots els nivells.

Capacitats prèvies

L'alumne ha de tenir coneixement i domini de les operatives de càlcul més freqüents, com resolució d'equacions i inequacions, manipulació de funcions, optimització i càlcul diferencial i integral bàsic.

Així mateix, per a la tercera i quarta part de l'assignatura l'alumne haurà de tenir coneixement sobre tècniques bàsiques d'operativa financera i principis i tècniques comptables

Continguts

El contingut de l'assignatura d'Economia de l'Empresa I ha estat dividit en quatre parts homogènies, però interrelacionades entre si. Cadascuna d'aquestes parts, els temes que les componen i els seus objectius específics són exposats a continuació:

Part I : marc conceptual de l'empresa (temes 1, 2 i 3).

Es pretén que l'alumne adquireixi coneixement sobre els principals aspectes que configuren la realitat empresarial, com són l'origen de l'empresa, les classes d'empreses, la funció empresarial, el sistema econòmic en el qual desenvolupa la seva activitat, la grandària empresarial i els objectius de l'empresa. En definitiva, que l'alumne adquireixi un cert nivell d'indagació, reflexió i explicació dels principals aspectes que configuren la realitat empresarial. Així mateix, s'introdueix a l'alumne al coneixement del subsistema comercial de l'empresa, havent de conèixer les principals funcions comercials de l'empresa, algunes tècniques com l'elasticitat, així com els principals instruments de política comercial utilitzats: producte, preu i publicitat.

Part II: el subsistema de producció en l'empresa: enfocament neoclàssic i l'enfocament de gestió (temes 4 i 5).

L'alumne ha de conèixer els mecanismes de comportament de l'empresa en relació a la maximització de beneficis tant en un mercat de competència perfecta com en un mercat monopolístic. És per això necessari que conegui i compregui les tècniques de l'anàlisi marginal i de la programació lineal amb la finalitat de plantejar i resoldre els principals problemes de gestió que puguin aparèixer en l'àmbit del subsistema productiu de l'empresa.

Part III: el subsistema d'inversió en l'empresa (temes 6, 7 i 8)

L'alumne ha de familiaritzar-se amb la problemàtica de la inversió en l'empresa, pel que ha de conèixer i saber aplicar una sèrie de tècniques de descompte temporal, entre les quals destaquem els criteris de selecció d'inversions VAN i TIR. El domini d'aquestes tècniques és crucial per a poder plantejar i donar resposta a aquells problemes de gestió que poguessin aparèixer en aquest àmbit de l'empresa. En aquest cas, el tractament d'aquesta problemàtica abastarà no només les decisions d'inversió en condicions de certesa sinó també en condicions de risc.

Part IV: el subsistema de finançament en l'empresa: introducció als mercats financers (temes 9 i 10).

L'alumne ha de conèixer les característiques de les diferents fonts de finançament de l'empresa, calculant el cost de capital de cada font i el cost mig de capital a partir de les tècniques de descompte temporal ja introduïdes en la part anterior. Així mateix, l'alumne ha de conèixer les principals característiques del funcionament dels mercats financers i completar la comprensió de forma integrada dels subsistemes d'inversió i finançament en l'empresa.

A continuació passem a descriure el títol de cada tema, el seu contingut i la seva distribució en crèdits ECTS (T: teoria, S: seminaris, PS: preparació de seminaris, P: pràctiques, PP: preparació pràctiques, E: estudi, AA: altres activitats).

Tema 1: L'empresa: origen i classes d'empreses.

Criteris jurídics i socioeconòmics de classificació. La funció empresarial en la teoria econòmica i en la teoria empírica de l'empresa.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
6	3	2	3	3	5	1	23

Contingut: S'analitza el concepte d'empresa com solució eficient al mercat d'intercanvi, donats els costos de transacció existents en aquest com a conseqüència de l'absència d'informació perfecta en els agents que ho integren. Explicat l'origen de l'empresa, passem a la seva descripció; primer, a partir d'una definició estàndard d'empresa i dels principis i lleis d'equilibri que persegueix, per a passar posteriorment a una descripció més detallada, segons les classes d'empreses. Es descriuen les principals característiques de: empresari individual, empresa col·lectiva, societat de capitals i societat d'economia social. S'estudia l'origen i objectius de l'empresa pública, avaluant-se el comportament de la mateixa com instrument de política econòmica. Així mateix, es realitza una descripció de l'empresa en relació al sector productiu de pertinença. Finalitzem penetrant en la *Black Box* analitzant la funció empresarial, el seu origen i principals característiques segons la teoria econòmica (tipus d'empresari: capitalista, control, risc, completador, innovador i manager) i segons la teoria empírica de l'empresa (motivació d'assoliment, control intern, independència, assumptió de riscos moderats, etc.).

Tema 2: L'empresa i el seu entorn: incidència del sistema econòmic i del tipus de mercat. L'àmbit comercial i els principals instruments de política comercial. Incidència de l'empresa en el seu entorn i responsabilitat social.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
6	3	2	3	3	5	1	23

Contingut: Continuem analitzant el concepte d'empresa, ampliant el seu contingut respecte al sistema econòmic en el qual opera. S'estudien les repercussions que les variables del sistema tenen en l'activitat de l'empresa, així com la incidència que el tipus de mercat té en la funció d'ingressos de la mateixa. En aquest sentit, s'aprofita l'ocasió per a introduir els principals instruments de política comercial com són producte, preu i publicitat, així com el concepte d'elasticitat entre dues variables. Posteriorment analitzem les repercussions que l'activitat empresarial té com generadora de des economies o costos socials, les opinions d'alguns economistes sobre si l'empresa deu o no internalitzar aquests costos socials i una descripció d'alguns dels models "*ad hoc*" introduïts per a avaluar la responsabilitat social de l'empresa en activitats mineres i siderúrgiques, en centrals nuclears o en la pròpia universitat.

Tema 3: L'empresa i la seva grandària: concepte i relació amb l'eficiència empresarial. Grandària òptima, factors generadors d'economies i des economies d'escala i objectius de l'empresa.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
7	3	2	3	3	6	1	25

Contingut: Completem l'aproximació al concepte d'empresa a partir de l'estudi d'aquesta respecte de la seva grandària. Primer analitzem les dificultats que existeixen a classificar les empreses segons les diferents mesures de grandària i posteriorment reflexionem sobre les implicacions que sobre l'eficiència i el poder de mercat té l'estructuració del sistema productiu en petites o grans empreses. A continuació analitzem, des de l'enfocament neoclàssic, l'existència d'una grandària òptima a curt i a llarg termini en l'empresa, així com les opinions i

arguments que determinats autors han anat donant sobre aquesta qüestió i sobre la forma de la corba de costos mitjos a llarg termini. També s'examinen els incentius que una empresa té per a iniciar un procés de creixement, tant des del punt de vista de l'eficiència interna, és a dir, per la reducció del cost mig a l'augmentar l'escala de producció, com des del punt de vista dels objectius de l'empresa en funció dels interessos que els directius poguessin tenir en aquest procés de creixement. Es realitza una anàlisi d'aquells factors de caràcter tècnic i pecuniari que promouen economies o deseconomies d'escala; és a dir, des de la divisió del treball, l'equilibri de processos, les lleis físiques, les economies estocàstiques, fins a les variacions en el preu dels factors productius a l'augmentar l'escala de producció. Per a finalitzar es descriu el procés de separació entre propietat i control en l'empresa i les seves implicacions en els objectius de la mateixa, il·lustrant amb alguns exemples com el maximitzar el benefici de l'empresa no implica necessàriament maximitzar el creixement de la mateixa i viceversa, produint-se una controvèrsia entre els objectius d'accionistes i directius.

Tema 4: Funcions de producció, ingressos i costos en l'empresa: anàlisi a curt termini. Òptim econòmic, òptim tècnic i mínim tècnic (competència perfecta i monopoli). Condicions de òptim al variar els preus. Extensions del model: màxim restringit i empresa multiproductora

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
6	2	2	5	3	6	0	24

Contingut: Ens introduïm en el subsistema productiu de l'empresa des de la perspectiva de l'enfocament neoclàssic de la producció. En primer lloc analitzem les funcions de producció i costos neoclàssiques, incidint en la correspondència entre els màxims de la productivitat mitja i marginal amb els mínims del cost mig i marginal, respectivament, sota certs supòsits simplificadors. Després de presentar altres funcions de producció i analitzar la seva relació amb les corresponents funcions de costos, es descriu el procés de maximització de beneficis tant en un mercat de competència perfecta com de monopoli, calculant l'òptim econòmic en ambdós casos. A continuació ressaltem la importància que té identificar l'òptim tècnic i el mínim tècnic com guia per a cessar o no l'activitat de l'empresa quan existeix variació en els preus de venda del producte i ens situem en un escenari de curt termini. Finalitzem, introduint el concepte de màxim restringit i la maximització de beneficis en el cas de l'empresa multiproductora.

Tema 5: La programació lineal en l'empresa. Funció objectiu i restriccions. Casos de màxim i mínim. El mètode gràfic i l'algorisme "simplex." Introducció a la programació lineal sencera.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
6	2	2	6	3	4	0	24

Contingut: En aquest segon tema dedicat al subsistema productiu de l'empresa, es parteix del criteri comptable o de gestió que assumeix linealitat en els costos totals de l'empresa, el que unit a una situació de preu de venda del producte constant, ens duu a sendes funcions d'ingressos i beneficis també lineals. Sota aquest escenari calculem, d'una banda, el punt d'equilibri, i per una altra, la quantitat a produir de cadascun dels productes tal que es faci màxim el benefici assumint l'existència de recursos limitats en la producció. És a dir, introduïm el concepte de màxim restringit, amb el que hem de desenvolupar algun tipus d'algorisme per a resoldre el problema en el cas de l'empresa multiproductora, no així en l'empresa monoproducció la solució de la qual és trivial. En el cas que l'empresa fabriquï dos productes i un nombre manejable de restriccions el problema serà resolt mitjançant el mètode gràfic. Quan el nombre de productes sigui de tres o més utilitzarem el mètode "simplex" per a resoldre el problema. La resta del tema ho dediquem al desenvolupament i aplicació dels algorismes gràfic i "simplex", finalitzant amb la introducció d'algunes qüestions concretes, com l'existència de restriccions d'igualtat, la programació lineal sencera o el cas d'òptim no possible.

Tema 6: La inversió en l'empresa: classes i criteris aproximats de selecció d'inversions. Tècniques de descompte temporal: lleis de capitalització i introducció als criteris VAN i TIR.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
8	3	2	4	4	6	0	27

Contingut: S'introdueix a l'alumne en l'estudi del subsistema d'inversió de l'empresa, analitzant-se la problemàtica de la inversió des del seu doble àmbit econòmic i temporal. Després d'introduir algunes qüestions bàsiques relatives al procés d'inversió en l'empresa, com

concepte, classes d'inversió i criteris de selecció d'inversions que no tenen en compte la taxa de descompte, tal com el "pay-back" o la taxa de rendiment comptable, reflexionem sobre la preferència que tot subjecte té per la liquiditat present per a introduir el concepte de taxa de descompte en una dinàmica temporal. A continuació, i després d'explicar les principals lleis de capitalització i alguns dels conceptes financers més importants com la TAE, introduïm els criteris de selecció d'inversions VAN i TIR, analitzant el seu significat, la relació funcional del primer amb la taxa de descompte i l'equivalència d'ambdós criteris en les decisions d'acceptació-rebuig d'inversions sota certs supòsits. Per a finalitzar, s'amplia el coneixement dels criteris VAN i TIR a partir dels diferents esquemes de matemàtica financera que donen lloc al fet que els recursos generats per la inversió siguin constants o variables, discrets o continus, finits o infinits. Aquests esquemes són recollits en un annex específic.

Tema 7: Ampliació de coneixements sobre els criteris VAN i TIR. Efecte de l'amortització i hipòtesi de reinversió dels recursos generats per la inversió. Acceptació-rebuig i jerarquització d'inversions: taxa de Fisher. L'efecte de la inflació en els criteris VAN i TIR.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
6	2	2	4	3	5	0	22

Contingut: Es pretén ampliar els coneixements sobre les decisions d'inversió en l'empresa. S'analitzen les repercussions que el tipus d'amortització de la inversió inicial té en els criteris VAN i TIR, relacionant aquest efecte amb la hipòtesi de reinversió dels recursos generats que subjeu en ambdós criteris. Posteriorment analitzem les repercussions que una determinada taxa de reinversió dels recursos generats té en les decisions d'acceptació-rebuig i en les decisions de jerarquització d'inversions segons que en aquest últim cas existeixi o no taxa de Fisher. En la segona part del tema s'analitza l'efecte que la inflació té en els criteris VAN i TIR segons que aquesta pugui repercutir-se o no en els recursos generats per la inversió, deduint-se els models corresponents per al càlcul del VAN i de la TIR de la inversió. Per a finalitzar comparem la TIR d'una inversió descomptada la inflació (TIR neta) amb aquella TIR amb inflació (TIR bruta), determinant la seva relació funcional sota diferents supòsits.

Tema 8: Decisions d'inversió en condicions de risc. Anàlisi de variabilitat, ajustament de la taxa de descompte, distribució de probabilitats de VAN i TIR. Valor esperat, desviació estàndard de VAN i funció d'utilitat de l'inversor. Distribució de probabilitat normal del VAN.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
6	2	2	4	3	5	0	23

Contingut: S'introdueix el risc en l'anàlisi de les inversions. Partim d'alguns dels criteris utilitzats en el tractament del risc en les inversions com la variabilitat o sensibilitat d'algun dels paràmetres de VAN utilitzant la clàusula "ceteris paribus" per a la resta, passant posteriorment a l'anàlisi de l'ajustament de la taxa bàsica de descompte incloent una prima per risc. A continuació, es parteix del coneixement de les probabilitats subjectives dels recursos generats, amb el que el tractament del risc ho realitzem des de dos punts de vista complementaris. En primer lloc construint la distribució de probabilitats de VAN i TIR i calculant la probabilitat d'obtenir un determinat valor o interval de valors de VAN o TIR. En segon lloc calculant el valor esperat i la desviació estàndard de VAN, podent optar en aquest cas per l'anàlisi comparativa de valors entre dos o més inversions, el càlcul de probabilitats de VAN assumint una distribució normal de probabilitat o jerarquitzant entre diverses inversions tenint en compte una funció d'utilitat concreta per a l'inversor. Es finalitza amb un petit annex sobre la funció d'utilitat de l'inversor i la seva preferència entre inversions seleccionades.

Tema 9: Les fonts de finançament de l'empresa i el seu cost de capital: tècniques de descompte temporal. Projectes de finançament, inversió i agregat. El cost mig de capital. Integració dels subsistemes d'inversió i finançament.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
9	3	2	6	4	6	0	30

Contingut: Pretenem que l'alumne sigui conscient de la importància que per a l'empresa té el procés de selecció de les fonts de finançament. Es realitza una descripció de les principals característiques de cada font i calculem els fluxos de caixa del projecte de finançament tenint en compte l'efecte que sobre despeses financeres, despeses financeres diferits i altres despeses amortitzables derivats del finançament, té la taxa d'impostos sobre els beneficis de l'empresa. A continuació calcularem el cost de capital d'aquesta font de finançament utilitzant el criteri del descompte temporal. També es descriuen i es calcula el cost de capital d'altres fonts de finançament menys importants com proveïdors, descompte de lletres, etc. Així mateix, en el cas que existeixin diverses fonts de finançament, es calcula el cost mig de capital sota el supòsit d'horitzó temporal finit i infinit (principi d'empresa en funcionament). Una vegada determinat el cost de capital, relacionem els projectes d'inversió, finançament i agregat, avaluant aquest últim segons el cost de capital prèviament calculat i comparant el seu valor amb el VAN de la inversió, tancant d'aquesta forma els coneixements sobre el cicle d'inversió-finançament empresarial.

Tema 10: Finançament amb recursos propis: ampliacions de capital i drets de subscripció. Valoració d'accions, PER, rendibilitat de l'accionista i introducció als mercats financers.

T	S	PS	P	PP	E	AA	Total
5	3	1	3	2	3	1	18

Contingut: Pretenem que l'alumne completi els coneixements sobre el finançament empresarial en relació al finançament amb recursos propis en general i en particular quan es financen noves inversions. S'examina la problemàtica plantejada amb els drets preferents de subscripció segons les diferents ampliacions de capital, l'efecte de la rendibilitat esperada de la nova inversió en el valor de les accions antigues i la rendibilitat per a l'accionista. S'examinen conceptes tal com el PER i s'introdueix a l'alumne al funcionament del mercat de capitals, així com als principals mecanismes que configuren el preu de les accions, preferentment des de l'anàlisi fonamental.

Metodologia docent

Encara que el professor de l'assignatura seguirà utilitzant la classe magistral per a transmetre coneixement dels aspectes nuclears de cada tema, l'alumne haurà de formar part activa del procés d'aprenentatge. La indagació, motivació i el procés de coneixement sobre les coses haurien de ser creades pel propi alumne, havent de passar el professor a realitzar tasques d'orientació, guia i reforç d'aquells aspectes que presentin més dificultat en aquest procés d'aprenentatge. En aquest sentit, el professor de l'assignatura posarà a la disposició de l'alumnat una sèrie de materials com bibliografia bàsica (resum sintètic de cadascun dels temes i una col·lecció d'exercicis per a cadascuna de les quatre parts en les quals hem dividit l'assignatura) i una bibliografia complementària, amb la finalitat de que l'alumne realitzi el seu propi procés d'aprenentatge. Amb la finalitat de fomentar el raonament crític, la discussió i la reflexió de l'alumne, el procés d'aprenentatge haurà de ser realitzat preferentment en grup. A més, al llarg del curs, s'anirà posant a la disposició de l'alumne material addicional, incloent exercicis i exàmens resolts, així com el material que els propis grups d'alumnes vagin elaborant i exposant sobre els diferents aspectes continguts en els temes de les assignatures.

Per tant, el procés d'aprenentatge constarà de la classe magistral, que es redueix en relació a altres anys, i de les exposicions tant teòriques com pràctiques que els alumnes en grups de quatre components vagin realitzant al llarg del curs, exposicions que seran prèviament supervisades i validades pel professor de l'assignatura. D'aquesta forma es promourà la competència i millora dels treballs exposats entre els alumnes de la classe. Aquest material, que serà exposat en classe, serà realitzat preferentment en *Power-Point*, podent verificar el professor de l'assignatura "in situ" tant l'aportació del grup en el seu conjunt com la de cadascun dels seus membres. Així mateix, en aquells casos que requereixen una atenció i esforç addicional per part de l'alumne, el professor de l'assignatura podrà realitzar explicacions i desenvolupaments "ad hoc". Tot aquest material, juntament amb el proposat pel professor de l'assignatura a l'inici del curs, serà exposat en la pàgina Web de l'assignatura, conformant el nucli principal de continguts sobre els quals l'alumne basarà el seu propi procés d'aprenentatge.

Avaluació

El sistema d'avaluació és el denominat com el d'avaluació continuada. En principi, tots els alumnes, tret que indiquin el contrari, formaran part d'aquest sistema d'avaluació. Aquest sistema consistirà en l'assistència i participació general de l'alumne en classe, així com la seva presència en les exposicions teòriques assignades prèviament al seu grup, en la resolució dels exercicis prèviament assignats i en les 6 proves que sobre el contingut dels diferents temes del programa s'aniran realitzant al llarg del curs. Aquestes proves, a les quals es donarà prèviament publicitat en la *Web* de l'assignatura, seran realitzades en hores de classe i tindran una durada aproximada d'una hora i mitja. L'absència injustificada per part de l'alumne a alguna de les exposicions teòriques, a la resolució dels exercicis o a aquestes proves, donarà lloc a la seva sortida del sistema. Sortida que serà informada prèviament a l'interessat. Els alumnes que com a mínim es presentin a dues proves, quedaran avaluats.

La qualitat de les exposicions teòriques realitzades, la resolució d'exercicis i la participació en general, conformaran un 20% de la nota final, el 80% restant, es concretarà amb la nota mitja de les 6 proves realitzades al llarg del curs. Tant les notes de participació com les corresponents a les proves s'aniran exposant en la *Web* de l'assignatura, amb la finalitat de que tant l'alumne com professor puguin anar modulant el procés d'aprenentatge. Aquells alumnes que no superin l'assignatura mitjançant aquest procediment, disposaran d'un examen final al juny o juliol de tota l'assignatura.

Avaluació continuada	Examen final	2 ^a convocatòria
☐ NO	☒ No n'hi ha	☐ No n'hi ha
☒ SI En què consisteix? En el compliment per part de l'alumne de la metodologia docent i sistema d'avaluació exposats anteriorment.	☐ SI En què consisteix?	☐ Només per als alumnes que satisfacin els requisits següents:
	☐ Obligatori per a tots	☒ Oberta a tots Consisteix en una prova escrita que versarà sobre els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura, amb especial incidència en aquests últims.

Bibliografia bàsica

Ejercicios Partes 1-4 (2009). Departament d'Economia de l'Empresa. UAB. Pàgina Web. Autònoma Virtual

Resumen sintético de los Temas 1-10. (2009). Departament d'Economia de l'Empresa. UAB. Pàgina Web. Autònoma Virtual.

Bibliografia complementària

Anexo Matemática Financiera (2009) Departament d'Economia de l'Empresa. UAB. Pàgina Web. Autònoma Virtual.

Blair, R.D. y Kenny, L.W. (1990). "Microeconomía con aplicaciones a la empresa". McGraw-Hill: Madrid.

Brealey, R.A.; Myers, S.C. y Marcus, A. J. (1996). "Principios de dirección financiera". McGraw-Hill/Interamericana de España: Madrid

Bueno, E. (1993). "Curso básico de economía de la empresa. Un enfoque de organización". Pirámide: Madrid.

Martín, M. (1993). "Métodos operativos de gestión empresarial". Pirámide: Madrid

Serra, A. (1988). "Formes d'empresa". Departament d'Economia de l'Empresa (UAB): Bellaterra (Barcelona).

Suárez, A. S. (1988). "Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa". Pirámide: Madrid.

Suárez, A.S. (1994). "Curso de economía de la empresa". Pirámide: Madrid.

Thomson, A. A. (1989). "Economics of the firm". Prentice Hall: Englewood Cliffs. New Jersey.

Enllaços web: Autònoma virtual
